

RODEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraljevo za celo leto 10/40 K, za pol leta 5/20 K, za četrt leta 2/60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inzerati. Enostopna peti-vrstina (širina 83 mm) za enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

16. številka.

V Ljubljani, v sredo, dne 26. februarja 1908

Leto XI.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rodeča Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rodeča Prapora», Ljubljana, Jurčičev trg št. 3/1.

Ljubljanski volilci, pozor!

Volilni in agitacijski lokal za železničarje dne 28. t. m. za volitev v kranjski deželni zbor je v salonu gostilne

pri Štajercu
(Reseljeva cesta).

Zaupnike pozivamo, da so zanesljivo pred 8. uro zjutraj tam.

Železničarji, ki imajo volilno pravico za deželni zbor, naj pravočasno ukrenejo, kar je potrebno, da bodo dne 28. februarja dopoldne prosti, da se lahko udeležijo volitve.

Opozorjamo, da se mora osebno voliti! Pooblastila niso dovoljena.

Vsakdo naj shrani svojo volilno izkaznico, da jo ima za slučaj ožje volitve.

Če bo potrebna ožja volitev, bodo Vaši glasovi odločevali!

Deželnozborski volilci!

Za volitve iz skupine mest in trgov za kranjski deželni zbor, ki bodo v petek, 28. svečana t. l., Vam priporočamo, da zedinite svoje glasove na kandidate jugoslovanske socialno-demokratske stranke.

S tem izrečete, da zahtevate za kranjski deželni zbor

splošno in enako volilno pravico

in da odklanjate poskuse, ohraniti sedanje volilne privilegije, ki ovirajo razvoj dežele in napredek prebivalstva.

Z volitvijo socialno-demokratskih kandidatov **obsodite državljansko neenakost,**

obsodite zistem, ki daje desetorici v deželne deske vpisanih veleposestnikov poslanca, ogromno večino doraslega prebivalstva pa izroča brezpravnosti.

Z glasovanjem za socialno-demokratske kandidate izkažete, da hočete

demokratiziranje deželne uprave

in protestirate zoper birokratični zistem, ki ovira plodonosno delo in nima zmisla za življenske potrebe ljudstva.

Volilci!

Kdor ne soglaša z dosedanjimi malenkostnimi razmerami, v katerih je kranjska dežela v vseh ozirih zaostala;

kdor se ne strinja z avtokracijo vlade, temveč hoče prednost ljudskega zastopstva;

kdor ne more odobravati reakcionarnega duha, ki doslej vlada v deželi;

kdor obsoja kulturno zanemarjanje dežele:

glasuj za socialno-demokratske kandidate.

Volilci!

Kdor hoče, da posveti kranjski deželni zbor svojo skrb socialnim nalogam, ki so doslej brezprimerno zanemarjene;

kdor zahteva od deželnega zbora dela za gospodarsko povzdigo produktivnih delavnih slojev:

oddaj svoj glas za socialno-demokratske kandidate.

Volilci!

Jugoslovanska socialno-demokratska stranka se bojuje za

povzdigo delavnega ljudstva,

kar je glavna naloga narodnega dela, kajti če se ne morejo razvijati naši delavni sloji, ne more napredovati narod;

bojuje se

za kulturo

in je zaraditega **odločno protiklerikalna,** vedoča, da ovira klerikalizem prostejši razvoj kulture in nas s tem slabi v tekmovanju z naprednejšim svetom; zato zahteva socialno-demokratska stranka tudi, da posveti dežela največjo pažnjo **šolstvu in učiteljstvu.**

Kdor hoče podpirati

kulturni, gospodarski in socialni napredek, glasuj dne 28. svečana za socialno-demokratske kandidate, ki so:

za Ljubljano:

Etbin Kristan

pisatelj v Ljubljani,

Josip Petrič

strojevodja drž. žel. v Ljubljani.

Za Radovljico-Tržič-Kamnik:

dr. Anton Dermota

odvetniški kandidat v Ljubljani.

Za Idrijo:

Etbin Kristan

pisatelj v Ljubljani.

Glasujte složno zanje in pridite na volišče do zadnjega moža!

Izvrševalni odbor

jugoslov. soc.-dem. stranke.

Goriške deželnozborske volitve.

Nerodna politika meščanskih strank na Goriškem je kriva, da mora večina, ogromna večina slovenskega prebivalstva tlačniti politični hegemoniji neznatne manjšine Italijanov. Ni moj namen, napadati Italijane, tudi jim ne želim suženjstva, ampak pravica zahteva, da je uprava dežele, v kateri je devet desetih teritorija in dve tretjini ljudstva slovenskega v rokah Slovencev.

To bi se bilo prav lahko že davno zgodilo; toda neznačajnost, nedoslednost in nerodnost slov. politikantov samih so krive, da je politični položaj Slovencev na Goriškem tako skrajno nepravilno in neugoden. Neugoden tudi za nas socialiste, kar se naši reakcionarni politikanti postavljajo v pozo mučeništva in tlačanstva. Toda resnica, sveta resnica je, da so vladajoča stranka, ker Italijani ne morejo ničesar izvršiti, ne da bi v jo privolili Slovenci.

Italijanska večina v deželnem zboru je nesklepčna, ako ni vsaj en Slovenec, oziroma slovenski poslanec navzoč na seji. Tako smo videli, da so v zadnjih 6 letih italijanski in slovenski nazadnjki sodelovali v deželnem zboru sebi v korist in proti koristim ljudstva. Nova volilna reforma je najboljši dokaz, da je moja trditev resnična.

Slovenski poslanci so bili v zadnjem deželnem zboru razcepjeni v dve stranki: v klerikalno in liberalno. Toda klerikalizem naših klerikalcev je bolj oportunističen nego bivstveni. Klerikalni glavar

dr. A. Gregorčič je bil še pred šestimi leti vodja liberalcev. Postal je klerikalec le vsled tega, ker se je sprl z Andrejem Gabrščekom, s katerim sta si največja prijatelja in pobratima v boju zoper klerikalca Mahničca. Prav tako je Andrej Gabršček le iz oportunitizma liberalcev. Da je to resnica, pokazuje fakt, da je ni sploh stranke na svetu, ki se nazivlja za liberalno in je tako polovičarska, da se boji povedati svoje mnenje o svobodni šoli in o reformi zakona.

«Saj hodi gospod A. Gabršček redno k maši! — piše «Soča», če jo klerikalci napadajo, da je brezverska. Potem ni čudo, da je liberalizem pri nas tako splošno smešen in brez upliva. Socializem se vsled pomanjkanja mož ni mogel tako razširiti, kakor bi bilo potreba, da se razjasni politično obzorje in posledica je bila, da se je porodila nova stranka, ki si je dala ime «agrarna». Vanjo se se zatekli vsi nezadovoljneži kmetje, učitelji in uradniki, ki pa bredejo naprej brez političnih idealov, brez cilja.

Tako se nahajajo sedaj goriski Slovenci v nekaki zgodovinski kritični fazi, ki prinese preporod in predrugači politično mišljenje ljudstva.

Nam socialistom ne sme biti vseeno, kam se nagne politika goriskih Slovencev. Zato je absolutna potreba, da naši sodrugi izrabijo sedanji moment, razširjajoč socializem med one, ki se klerikalizmu upirajo in katerim je prinesel liberalizem in agrarizem velikanske deziluzije.

Samo dve stranki imata bodočnost pred seboj: klerikalna in socialistična. Če je kdo v resnici bistveno protiklerikalni, potem je njegov prostor v socialistični stranki. Če je klerikalni, potem ve, kaj mu je storiti.

Naš liberalizem umira, agrarizem ne more ustvariti splošne stranke. To je izključeno; ostane torej dve resni stranki: klerikalci in socialisti.

Inteligenca, učitelji, uradniki i. t. d. imajo malo izbirati; oni so delavci in le pri delavcih najdejo pravo zaslonbo. Zakaj torej obotavljati se? Česa pričakovati?

Nudi se priložnost; volitve so tu. Protiklerikalni elementi lahko manifestirajo svojo voljo s tem, da oddajo glasove socialno-demokratskim kandidatom. Politično obzorje se tako razjasni in Slovenci na Goriškem bodo imeli čisto pot do zaželjenega cilja.

Politični odsevi.

V zunanji politiki Avstrije se kažejo — da govorimo v obilnatem slogu zornalistike — oblaki na obzorju. Po berlinskem ugovoru, ki je pooblastil Avstro-Ogrsko zasesti Bosno in Hercegovino, ima država tudi neke pravice v sandžaku Novi Bazar, ker ima nekaj vojaških posadk. V tem sandžaku namerna Avstrija zgraditi železnico, ki bi imela na eni strani zvezo z bosansko vzhodno železnico, na drugi pa z egejskim morjem. Koncesijo za to železnico je že dobila od sultana. Ni dvoma, da je Avstrija za ta načrt opravičena in da je zveza čez Bosno do morja gospodarsko potrebna. Vest o novobazarski železnici je pa močno vznemirila reakcionarne kroge na Ruskem in tudi peterburška vlada se je oglasila v oficiozni «Rossiji» z izjavo, da spravlja nameravana avstrijska železnica soglasje velikih držav glede balkanskih vprašanj v nevarnost. Temu glasu se je pridružila tudi Anglija s podobno polslužbeno izjavo Reuterjeve pisarne. Avstrija, ki je doslej vodila vso balkansko politiko ne le v soglasju z Rusijo, temveč vsi celo v očitni odvisnosti od nje in ki se je neprenehoma laskala Angliji, zanje sedaj slabe sadove. Sporazum Anglije in Rusije glede srednjeazijskih vprašanj kaže

tudi tukaj svoje posledice: Anglija in Rusija gredo tudi na Balkanu roka v roko, avstro-ruski sporazum je pa že skoraj razbit. Seveda je vse časopisje polno razmotrivanj o položaju in tudi glasov, ki napovedujejo vsakovrstne «težke konflikte», ne manjka. Toda če je že resnica, da je Avstrija s svojo zunanjo politiko zopet doživela zelo občutljiv udarac, vendar se ni treba verjeti, da bo zaradi balkanskih železnice vojska.

Vojni minister je imel v delegaciji dolg govor o vojaških razmerah in je vzkliknil: Naša armada se susi! Te besede gospoda Schönaicha so legle avstrijskim patriotom strašno na živce in v vseh tonih vzdibujejo nad «nevarnostjo», v kateri je njih ljubljena razredna država. Nekaj resnega je pač v ministrovih besedah. Težke milijarde se je izlčilo v zadnjih letih iz avstrijskega prebivalstva za militarizem, za topove, puške in podobno krščansko orodje. A sedaj pride vojni minister in pravi: Naša armada je brez soka, naša armada se suši! Čemu so bile torej vse ogromne žrtve, ki so požrle več denarja, kakor vse druge državne potreščine? In kaj sledi iz ministrovega klica? Meščansko časopisje ga že razlaga po svoje: Ker vse dosedanje žrtve niso zadostovale, je treba še več žrtev, je treba izlčiti iz ljudstva še več milijonov. — Nas pa uči ta glas nekaj drugega: Če sleče ljudstvo zadnjo srajco in jo vrže molobu v zrelo, bo militarizem še vedno lačen. Če mu dovolite več vojakov, bo zahteval zanje več orožja, če mu kupite več topov, bo zahteval h kanonom več rekrutov. Danes mu dovolite nove puške, jutri vam bo dokazoval, da revolverji niso za nič in te pesmi ne bo nikdar konca. Izdatki militarizma naraščajo tako, da bo ljudstvu prejalislej nemogoče pokrivati jih in tedaj je krah militarističnega sistema neizogiben. Vojni ministri bodo seveda vedno zahtevali več denarja in bodo utemeljevali svoje zahteve s potrebami obrambi. Toda že danes mora biti jasno ljudem brez predsodkov, da je v interesu deželne brambe potrebno nekaj drugega; treba je izpremeniti brambovski sistem in sicer tako, kakor zahtevajo socialni demokratje: Odpraviti stalno vojsko pa vpeljati brambo mesto nje.

Pravi cvet krščanskega socializma je tirolski pop in profesor dr. Drexel. Mož se je že v državnem zboru imenitno blamiral, ko se je prepiral s profesorjem Masarykom. A to mu ni zadostovalo, pa se je moral blamirati še v delegaciji. Dr. Drexel je sicer velik kristjan, a navzlic temu se močno ogreva za militarizem. Razprava o vojaških vprašanjih v delegaciji se mu je zdela najboljša priložnost, da bi pohrustal socialno-demokracijo. Toda čeprav je zelo inteligenten, ve o socialni demokraciji približno toliko, kakor farovška kuharica. Revolucija je zanj samo tam, kjer teče kri v potokih. Svetovni mir si pa predstavlja klerikalni učenjak tako, da se bodo parlamenti vseh držav nekoč zmenili, kolikor vojakov sme imeti vsaka posamezna država. Krščansko-socialni doktor in profesor bi bil pač že lahko opazil, kako brezuspese so bile doslej vse «mirovne konference» in če bi se hotel nekoliko natančneje poučiti, zakaj sedajjo diplomatje in parlamentarci k zeleni mizi, da bi govorili o miru, pa naenkrat govore o vojni, bi se lahko prepričal, da odločujejo o vojni in miru gospodarski interesi, ne pa dogovori na papirju. Sodruga Schuhmeier in Seliger sta klerikalnemu osabnežu dobro posvetila, da se je pokazalo njegovo neznanje pred celo delegacijo. Seveda se bodo pa klerikalci tudi zanaprej bahali z njegovo učenostjo.

Pri čeških deželnozborskih volitvah je bilo v kmetski kuriji izvoljenih 36 čeških in 26 nemških poslancev; v 17 okrajih je potrebna druga volitev. Po strankah je med izvoljenimi 24 agrarcev, 1 mladočeh in 1 češki klerikalec, med nemškimi pa 11 agrarcev, 5 nacionalnih radikalcev, 2 naprednjaka, 2 člana ljudske stranke in štirje izven strank. Češki agrarci so dobili 104.698 glasov, klerikalci 32.052, socialni demokratje (v čeških okrajih) 19.072, narodni socialci 10.483, Mladočehi 8611. Na deželi so te volitve popolnoma pokopale moč mladočehov, ki so pred dvajsetimi leti takorekoč z enim pogumnim naskokom porazili Staročeha. V dvajsetih letih se je ta nekdanja demokracijska svobodomiselnja in hrabra stranka popolnoma obrabila. Samo žalostni ostanki še pričajo, da je nekdanj živel. Dva socialna demokrata, in sicer Anton Svěčeny na Smichovu, in Haberman v Rokicanih-Blodvich prideta v drugo volitev.

V avstrijski delegaciji je bil na razpravi vojaški proračun. Stausche socialne demokracije je pojasnil poslanec Schuhmeier v obširnem govoru. Dejal je, da se bojuje socialna demokracija proti sistemu militarizma, ne pa proti osebam. Socialna demokracija noče državi vzeti obrambo moč, pač pa obsoja stalno vojsko, ki je samo orodje v rokah vladajočih slojev zoper brezpravne in ki je trajno nevarna miru. Socialna demokracija zahteva ljudsko brambo, splošno oboroženje in pravico, da odločuje ljudsko zastopstvo o miru in o vojni. Dokler se pa ne uresničijo te temeljne točke, zahteva stranka radikalne reforme v korist ljudstva predvsem znižanje službene dobe na dve leti ne da bi se zvišalo novincev, reformo vojaškega kazenskega zakona, reforme glede orožnih vaj i. t. d. Predlog glede zvišanja častniških plač je tak, da bi dobili največ generali, najmanj pa one sarže, ki so res potrebne; zato se socialni demokratje ne

morejo ogrevati za predlog. Na vsak način je pa govornik za to, da se vojakom zviša dnino in boljše hrano. Schuhmeier je med drugim navedel sledeči dogodek: V Gradcu so delavci tovarne Dürrkopp, ki izdeluje vozna kolesa, v stavki; ker je tvrdka nagnala nekaj stavkokazov na delo, so se godeli demonstracije in zaradi tega so vojniki dobili ukaz, da morajo biti pripravljeni na nastop proti ljudstvu. Vsak vojak je dobil 120 ostrih nabojev in stotnik jih je poučil, da morajo streljati, če se ukaže, tudi na starše in na brate. Če se komandira streljanje, se mora streljati naravnost v množico, kdo bi streljal v zrak, bo ostro kaznovan. Iz tega se vidi, kakšnim namenom služi vojska v kapitalistični družbi. Socialni demokratje bodo glasovali zoper vojaških proračun, ker militarizmu ne morejo dovoliti nobenega vinarja, ni nobenega moža.

Proračunski odsek državnega zbora je ta teden razpravljaj proračun tobačne režije. Poslanec sodrug Beer je toplo zagovarjal zahteve tobačnega delavstva in je dokazal, da je vse dosedanje zboljšanje, na katero se sklicuje uprava, povsem nezadostno. Predložil je resolucijo, ki obsega delavske zahteve glede plače, pokojnine, delavnega časa in ravnanja z delavci. Poslanec sodrug Hybeš je govoril o plačah delavstva, ki so se zvišale komaj za 8/3 vinarjev na dan. Tudi nadgledniki in delovodje so v jako slabem materialnem položaju. Predložil je resolucijo, ki zahteva zboljšanje tudi za te kategorije ter drugo resolucijo, da se naj vpelje 48 urno delo na teden in da naj bo sobotno popoldne prosto. Poslanec dr. Adler je opozarjal, da bi moral dajati tobačni erar, ki nima nobene konkurence, drugim podjetnikom zgled glede zboljšanja delavskega položaja. V tobačnih tovarnah je največ ženskih delavk, ki potrebujejo največ socialno-političnega varstva. Tobalni proračun je bil sprejet, ravno tako tudi resolucija sodruga Beera glede delavskih in sodruga Hybeša glede zahtev delovodij. Drugo Hybešovo resolucijo glede delavnega časa je «delavstvu prijazna» večina odklonila.

Krščansko socialni baron Morsey se je v proračunskem odseku pri razpravi o finančni upravi spravlil nad uradnike. Očital jim je, da so nenasitni v svojih zahtevah in da so tega krivi socialni demokratje. Seveda mu je finančni minister Korytowski takoj pritrdil. Grajal je, da se obračajo uradniki do poslancev, češ oni smejo poznati samo svoj predpostavljeni urad, No, kadar so kakšne volitve, tedaj se znajo krščanski socialci in klerikalci za žive in mrtve prilizovati uradnikom. V državnozborskem odseku, kjer se jih ne slisi tako, jih pa napadajo. Uradniki si bodo menda zapomnili, kakšno je klerikalno prijateljstvo.

V tirolskih mestih so bili izvoljeni v deželni zbor 3 nemški liberalci, dva nemška konservativca (staroklerikalca), dva nemška krščanska socialca, 5 italijanskih liberalcev in 1 italijanski klerikalec.

Pri tirolskih deželnozborskih volitvah v kmetskih skupini so bili v nemških okrajih izvoljeni sami krščansko-socialni, v italijanskih pa klerikalni kandidatje. Tirolski volilni red je najbolj reakcionaren v celi Avstriji. Volitve so še indirektno.

Saborske volitve na Hrvaškem bodo dne 27. in 20. svečana. Baje ima baron Rauch že dovoljenje, takoj razpustiti sabor, če ne dobi pri volitvah večine. Upanja, da bi jo dobil, pač nima.

V nemškem državnem zboru je socialno-demokracijski poslanec Stadthagen ostro kritiziral pravosodne razmere v Nemčiji in razredno justico. Državni tajnik Neeberding je skušal zagovarjati sodništvo, čes slučaj, ki jih je navedel Stadthagen, so samo izjeme. Srečen pa ni bil s svojim zagovorom.

S Portugalskega prihajajo sedaj dvojne vesti, ki si navidezno nasprotujejo; poroča se o reakcionarni vojaški zaroti zoper preveliko kraljevo «blagost» in «milost», obenem pa o republikanski zaroti, katere se baje tudi vojaštvo udeležuje. Mogoče je pa oboje. Skoraj je videti, da hočejo res reakcionarni vojaški krogi pritiskati na vlado v nazadnjaškem zmislu in da vstajajo prav vsled tega tudi republikanci. Toliko je gotovo, da mir v deželi še nikakor ni zagotovljen in da sedanja vlada menda ne bo mogla dolgo ostati na krmilu.

Veliko teroristično zaroto je odkrila peterburska policija, ki je dne 20. t. m. pobrala po glavnih ulicah mesta približno 40 sumljivih oseb in jih zaprla. Neka mlada dama je pri aretiranju ranila policista iz samokresa. Mnogo aretiranih je imelo bombe; dame so nosile bombe v muffih. Policija je bila izvedela, da pripravljajo socialni revolucionarji napade na velikega kneza Nikolaja, na justičnega ministra Ščeglovitova, na mestnega poveljnika Dračevskega, ter na druge visoko stoječe osebe. Atentate je imela izvesti posebna bojovna organizacija. Dognalo se je, da so bili člani te organizacije blizu palače velikega vojvode in da so trije izmed njih dne 19. t. m. zaman čakali na izvoz justičnega ministra. Drugi dan je začela policija zapirati osumljence. V stanovanjih je našla mnogo orožja in razstreljiva ter dve policijski uniformi. Prvo sled zarote je policija dobila baje že pred tedni, ko se ji je pesrečilo, prijeti žandarskega polkovnika Bogdanova, ki je tihotapil bombe s Finskega na Rusko ter bivšega poslanca Krniljeva. Dokaz, da je

nameravan atentat na velikega kneza Nikolaja je pa dobila policija šele pred par dni.

Veliki vojvoda Nikolaj velja splošno za vodjo reakcionarne stranke na peterburškem dvoru. Njemu se pripisuje tudi nazadnjaški volilni zakon z dne 16. julija 1906. Teroristi so že dvakrat poskušali, usmrčiti ga; doslej jim je obakrat izpodletelo. — Prijetno pa Nikolaju menda vendar ni v njegovi koži.

Somišljeniki! Volilci!

Vsa Vaša politična moč tiči v volilnem listku, ki ga dobite v šestih let enkrat v roko. Uvažujte torej, da je to dragoceno sredstvo, ki se ga ne sme brezmiselno zavreči.

Ne mislite, da so Vaši glasovi brez cene, «ker itak ne moremo zmagati!» Če glasujete složno za socialno-demokracijske kandidate, je skoraj gotovo, da bo potrebna ožja volitev. In to bi bil že velik uspeh, kajti pri ožji volitvi Vam ni treba odvreči glasovnice v nemar, ampak tistemu, kateremu tedaj oddate glasove, lahko poveste svoje zahteve.

Kdor dobi Vaše glasove še le pri ožji volitvi, vé, da so to res Vaši glasovi. Tedaj Vam je zanje zavezan.

Ne dajte se torej premotiti! Če glasujete pri prvi volitvi, 28. svečana, socialno demokracijsko, pokažete, da se Vas mora vpoštevati. Če darujete svoje glasove pri prvi volitvi temu ali onemu nasprotniku, so za Vas izgubljeni, kajti zmagovalac ne bo nikoli prišel, da je dobil Vaše glasove.

Volite torej dne 28. svečana socialno demokracijsko.

Vsak glas je važen!

Deželnozborski volilci na Goriškem!

Zaupniki jugosl. soc.-dem. stranke na Goriškem so na ponovnih konferencah sklenili, da se stranka udeleži letošnjih deželnozborskih volitev.

Nastop socialne demokracije pomeni v prvi vrsti protest zoper volilni red, ki je bil sklenjen k zadnjem deželnem zboru največ po krivici v klerikalcev.

Socialna demokracija zahteva, da posveti dežela tudi tistim slojem svojo pozornost, ki so doslej brezpravni.

Socialna demokracija zahteva deželno gospodarstvo v prid ljudstvu.

Volilci!

V splošnem razredu Vam priporoča jugoslovanska socialno-demokracijska stranka sledeče kandidate (za slovenski del dežele):

Peter Bevk

posestnik v Otaležu;

Peter Leban

železniški delavec v Gorici;

Anton Vrčon

trgovec v Škrljah na Vipavskem.

Vsak volilec naj voli vse tri kandidate.

Politični odbor

jugoslovanske soc.-dem. stranke
v Gorici.

Domače stvari.

Volitev v Ljubljani začne ob 8. dopoldne in se konča ob 12. opoldne. Kdor je ob 12. v volilni dvorani, še lahko voli. Kdor ob 12. in navzoč, izgubi volilno pravico. Opozarjamo torej sodruge in somišljenike, naj pridejo pravočasno!

Voliti se mora osebno. Pooblastila in nadomestila niso dovoljena. Vsak somišljenik naj pravočasno poskrbi, da bo prost med 8 in 12 uro.

Volilno izkaznico je treba pokazati (ne oddati!) volilni komisiji potem pa shraniti za eventualno ožjo volitev. To je važno, kajti če pride do ožjih volitev, so socialno-demokracijski glasovi jeziček na tehtnici!

Volilni prostor je označen na volilni izkaznici. Vsakemu volilcu priporočamo, naj pazno prečita določbe zakona o volilni svobodi na svoji izkaznici.

Volitev je tajna! Nihče nima pravice, zahtevati od volilca, da mu pokaže, koga je zapisal na glasovnico. Če je kak volilec pomotoma zapisal kandidate kake druge stranke na svojo glasovnico, pa bi rad glasoval za socialistične kandidate, lahko izbrše, kar je zapisano, pa razločno napiše imena socialističnih kandidatov.

Na celi črti so zmagali kranjski klerikalci v skupini kmetskih občin. Vseh 16 mandatov jim je padlo v prvem boju v roke. Tudi v idrijsko-vipavskem okraju, ki je bil doslej liberalna posest, so zmagali z neverjetno visoko večino; njih kandidat Lavrenčič je dobil 1061, Premierstejn pa komaj 454 glasov. Nič ni pomagalo, da so li-

beralci zatajili svoje ime in nastopili kot agrarci; resili vendar niso mogli ne enega mandata. S tem je usoda liberalne stranke precej zapečaten; za edino nalogo, ki bi opravičevala njen obstanek, se je pokazala popolnoma nezmožno: Boj zoper klerikalizem ni več stvar liberalne stranke; njena politika je doslej le povečala moč klerikalne stranke. Naravno je, da so klerikalci pijani zmage. Za ljudi, ki razumejo nevarnost klerikalizma in ki si žele resnega boja zoper rimljanstvo in zoper hierarhično nazadnjaštvo, pa nastane res vprašanje: Ali ni zadnji čas, zapustiti steze liberalizma, pa nastopiti drugo pot. Končno bo vendar treba priznati resnico, da je edina res protiklerikalna stranka na Slovenskem socialno-demokratična. Dokler ne zmaga to izpoznanje v vrstah onih, ki so doslej kakor slepi tekali za zastavo liberalizma, dotlej bo klerikalna stranka pri nas samo zmagovala in vsake volitve bodo povečale njeno moč.

Prav je imel Tavčar, ne pa Hribar. Liberalna stranka bi bila lahko nekaj, če bi hotela odkrito priznati, da je buržoazna stranka. Toda ko je Tavčar to povedal, je Hribar takoj protestiral in Tavčar je moral v Kanoso. Seveda Hribar zna organizirati zavarovalnice, pa misli, da se stranko prav tako organizira. Kaj so njemu mar načela? Če je on lahko v Ljubljani liberalen, na Dunaju pa klerikalen, je tudi njegova stranka lahko v mestih meščanska, na deželi pa agrarna, v Ljubljani za ceneno, v Brezovici pa za drago mleko. Kdor je hotel sedeti na dveh stolah, se je še vselej vsedel med oba na tla. Tako se je zgodilo tudi liberalcem pri teh volitvah. Kar še morda dosežejo v mestih, jih ne bo moglo potolažiti. Da greda diroma navzdol, je dognano. Tudi Hribar ne ustavi več propadanja.

Dr. Triller bi vedno rad razdajal dobre svete, pa le tam, kjer jih nihče ne prosi. Tako je na nekem shodu v Vodmatu apostrofiriral socialne demokrate, naj «dobro premislijo, če imajo res postaviti kandidate za deželni zbor». Zakaj neki ne zna dr. Triller bolje svetovati svoji lastni stranki? Doslej je bila še zmirom politična navada, da je vsaka stranka zasledovala svoje cilje, ne pa tujih. Socialni demokrate že vedo, zakaj kandidirajo tudi tam, kjer sami ne morejo zmagati. Zakaj so pa liberalci po deželi kandidirali v okrajih, v katerih niso mogli pričakovati zmage? Radi bi vedeli, kaj bi dr. Triller priznal socialnim demokratom, če bi dne 28. svečana glasovali zanj? ... Da ni socialistov, bi dejal. In zato mu je treba pokazati, da jih je vendar še nekaj. Zato je potrebno, da glasujejo socialisti dne 28. svečana za svoja kandidata in za nikogar drugega.

Idrijski klerikalci so za nedeljo, 23. t. m., poklicali dr. Kreka na pomoč. Sami nad seboj so že ubupali Dr. Krek se jim zdi najbolj primeren. Govorilo se je sicer že, da pride Najvišji, sam dr. Šuštersič, ali prišel je le Prvi za Najvišjem, dr. Krek. Shod je bil le za povabljen, kajti javnega shoda si klerikalci ne upajo več sklicati, ker se boje, da bi se jim povedala resnica. Za vratni lažejo, natolcujejo, obrekujejo. Rudarskega provizionista sodr. B. Likerja so se tako ustrašili, da so dali povelje fantalinom, naj začno zvizgati ... No, dekana Arkota zveden volilec pač ne bo volil. Bil je šest let poslanec, znal ni napraviti nič. Le bahanje mu je ostalo. Volilci! **Vsi v boj za Etbina Kristana!**

Čudne navade imajo nekateri obiskovalci ljubljanskih kavarn. Človek pride tja, da bi čital kak časopis, revijo ali kaj podobnega, a elegantni razgrajaci, ki menda mislijo, da se suče ves svet okrog njih, ne dovolijo, da bi se človek le pet minut zbral in pogledal v kako zanimivejšo razpravo. Enkrat se zbere «cirkel» elegantnih dam pri mizi na enem koncu, a na drugem koncu kavarne mora vsakdo poslušati njih «duhovite» povesti o služkinjah, o novih klobukih, o cikoriiji, drugi se konstituirata gruča uniformiranih in neuniformiranih polaristokratov pri bufetu, kjer prodajajo celi kavarni svoje «dovtype» in tako gre včasih ves dan, kakor za stavo. Drugod se smatra kavarne za javne lokale, v katerih se zabava vsaka družba zase, tako da ne moti drugih. Če pridete na Dunaju v centralno ali pa v kako predmestno kavarno, najdete tam skoraj večji mir, kakor v Stefanovi cerkvi in človek lahko študira tam, kakor v gozdu. Zakaj mora biti v Ljubljani kakor v beznicah?

Dvorni svetnik Šuklje, ki je bil izvoljen v Beli Krajini, bo torej deželni glavar. Politično renegatstvo se še izplača. Ampak prišel bo čas, ko se bo to bridko maščevalo. Le nekoliko potrpljenja je treba.

Ena noč v dolini šentiljorjanski, veselica organiziranih tobacnih delavcev in delavk v Ljubljani, bo v soboto, 29. t. m. zvečer v veliki dvorani «Narodnega Doma» in v stranskih prostorih. Natančneje poročajo lepaki.

Ljubljanski klerikalci so sklenili, da ne postavijo svojih kandidatov, ampak da glasujejo za dr. Gregoriča in Ravniharja. To je bilo pravzaprav pričakovati od začetka.

Gospod Vaso Petričič, ljubljanski trgovec, nekdanji liberalni veljak, je po «Novi Dobi» vzgled liberalne nehvaležnosti. Čisto prav. Liberalne nehvaležnosti ne bomo zagovarjali. Ampak čudno se nam zdi, da vabi ravno «Nova Doba» gosp. Petričiča. Saj je «Nova Doba» vendar najradikalnejše nacionalno glasilo, gospod Vaso Petričič je pa

«ein Kaufmann» in po njegovem nauku mora «ein Kaufmann» biti «internacional». Kako se strinjajo taki nazori s temeljnim načelom «Nove Dobe»?

Ljubljanski hišni posestniki so bili nekdanj najzaneslivejši volilci liberalne stranke. Pa so se liberalci tudi ozirali na nje, kakor pazi sladka mamica na svojega najljubšega otroka. Pri vsakih volitvah je bilo prvo vprašanje: Kaj pravijo hišni posestniki? Pa glejmo! Tudi ta steber se maje. Proti liberalcem kandidira dr. Gregorič in dr. Ravnihar. «Narod» ju seveda napada. A posegel je v sršenovo gnezdo. Kajti — dr. Gregorič je predsednik društva hišnih posestnikov in hišni posestniki ne morejo dovoliti, da bi se kdo zaganjal v njih predsednika. Hišni posestniki vedo, kaj je solidarnost. Liberelec je lahko vsak gostač, ampak hišni posestnik — he, to je nekaj drugega! Berite «Novo Dobo» od pondeljka, pa lahko vidite, kako se poteguje odbor društva hišnih posestnikov za svojega tovariša in predsednika! Seveda — «mi smo tisti, imamo kaj pod palcem!»

Kremenite župane ima radovljiski okrajni glavar Detela. Teško je reči, da bi imele radovljiskega okrajne občine svoje župane; bolj podobno je, da jih ima okrajni glavar. Junaski možakarji so; za svojega okrajnega glavarja se postavljajo kakor putka za svoja piščeta. Gospod Detela kandidira za deželni zbor. «Slov. Narod» pobija to kandidaturo. Da nam sredstva, ki jih liberalci rabijo v boju, ne dokazujejo posebno dobrega okusa, smo že nekolikokrat povedali. Vendar je pa gotovo, da okrajni glavar kot kandidat ne more zahtevati bizantizma od volilcev. Tudi klerikalci so v svojem boju dovolj brezobzirni in če hoče Detela zmagati s klerikalnimi glasovi, se ne sme čuditi, da ga prijemajo liberalci, kjer ga morejo. Ampak občutljivost ofielno klerikalnih kandidatov je že tako veliki, kakor pri mimozi. «Narod» je dejal, da hodi Detela rad na gore in na lov, a gospod okrajni glavar je globoko užaljen. Ž njim vred so pa užaljeni gospodje župani 15 gorenjskih občin. In ker so užaljeni, mora trpeti nedolžni papir, da podpisujejo na njem svoja imenitna imena pod izjavo, ki protestira z vsemi naglasi slovesnega ogorčenja zoper napade na visokorodnega gospoda glavarja. Gospodu Deteli se lahko čestita, da so župani ž njim tako zadovoljni; če je pa umestno, čestitati gospodom, ki imajo tako gibčno hrbtenico, da bi jih marsikak «kačji mož» v cirkusu lahko zavidal za to, se ne upamo trditi. Toda najlepše je menda to, da so med samozavestnimi možaki, klanjajočimi se pred gospodom glavarjem, kakor da bi bili prišli naravnost iz Bizanca, nekateri, ki jih je poznala Kranjska dežela še pred kratkim za radikalne liberalce! Ej no, hitro se menja liberalno prepričanje. Še kakšne volitve, pa ne bo na Kranjskem razven Tavčarja sploh nobenega liberalca več.

Društvene vesti.

Godbeno društvo v Idriji priredi 1. sušca t. l. v pivarni pri «Črnem Orlu» plesni venček. Začetek točno ob 8 uri zvečer, vstopnina prosta za člane, za nečlane 40 vin. — Preplačila se hvaležno sprejmejo.

Dopisi.

V Idrijo, 28. t. m. bo v Idriji odločen dan. Volili bomo poslanca v deželni zbor. Razumnemu, prevdarnemu, treznemu in samostojnomislečemu volilcu bo čisto lahko odločiti: **komu bo oddal svoj glas.** Liberalnemu kandidatu **ne**, klerikalnemu kandidatu tudi **ne** — zavedni volilci bodo vsi volili sodr. Etbina Kristana, pisatelja iz Ljubljane. Soc. demokratična stranka je v Idriji edina, ki se je bojevala resnično z velikim uspehom za zboljšanje položaja delavskega ljudstva. In če se je vsled dela socialne demokracije zboljšal položaj delavcu, občutili so to obrtniki, ker so oni zopet imeli več in boljsh naročil. Idrija je delavsko mesto. In kot tako seveda tudi soc.-demokratično. Liberalci svetujejo v Ljubljani po shodih, naj se socialni demokrate trikrat poprej premislijo, predno postavijo kandidate. In idrijski liberalci? Ali so se ti kaj premislili, ko so postavili svojega kandidata? Nič; — Idriji pristojna edino socialno-demokratični kandidat.

Volilci! Nasprotniki soc. dem. kandidature begajo delavske volilce, češ, saj vaš kandidat tako zmagal ne bo. **To pa ni res.** Če zavedni idrijski volilci storé svojo dolžnost ter solidarno volijo socialnega demokrata **Etbina Kristana** — brez dvombe bo potem Etbina Kristan zmagal. V notranjosti je vsakdo prepričan, da je socialna demokracija resnično mnogo storila za vse delavske sloje, vsak v pogovoru to pripozna, kakor delavec, tako paznik, kakor obrtnik tako uradnik in učitelj — ali na zunaj se jih mnogo še boji odločno nastopiti. **Volitev** je pa tajna, in glasovalni listek, s katerim se voli, je najboljšo sredstvo, s katerim se izkaže priznanje socialno-demokratičnemu delu. Volite zato zavedni volilci v Idriji kandidata sodr. Etbina Kristana.

Idrija. Volitev mestnih skupin za deželni zbor je pred vratni. Volilci se morajo definitivno odločiti, komu hočejo oddati svoje glasove. Tekmovanje med strankami je veliko; mislečim volilcem bi pa moral biti sklep lahak. Ni dvoma, da je

Idrija delavsko mesto in to je odločen moment. Ni ga mesta na Slovenskem, kjer bi bilo tako nad vsak dvom koristno, pospeševati socialno-demokratično stranko in glasovati pri volitvah zanjo, kakor pri nas v Idriji. Kajti od močne socialne demokracije ima Idrija in njeno prebivalstvo največ koristi. Zboljšanje gospodarskih razmer, za katero se bojuje delavstvo, se vrši na račun faktorja, ki leži izven neposrednega interesa idrijskih meščanskih slojev. Od rudnika profitora država in od države zahtevajo delavci boljše plače. To je jasen račun: Država vleče iz Idrije velike dohodke in delavci se bojujejo za to, da ne ostane velikanski dobiček zunaj, temveč da se povrne v Idrijo. Z boljšimi gospodarskimi razmerami delavstva se pa morajo boljšati gospodarske razmere vsega mesta. Delavec, ki sam malo zasluži, ne more mnogo izdajati, ne more dajati zaslužka drugim stanovom. Večji dohodki delavcev so obenem večji dohodki obrtnikov, večji dohodki hišnih posestnikov i. t. d. ter končno večji dohodki občine. Danes morajo delavci stanovati po luknjah, kajti kar zaslužijo, je tako malo, da ne smejo mnogo izdati za stanovanje. Naj se razvije in okrepeča socialna demostracija, pa bo moral erar plačevati boljše, človeka dostojne mezde, in delavec, ki želi čistega zraka in ljubi svoje zdravje, bo iskal lepša stanovanja, ker jih bo lahko plačal. Tedaj šele se bo razvilo stavbinstvo in Idrija se bo polepsala. Z delavci vred bodo imeli drugi stanovi boljše zaslužke; povzdignil se bo notranji promet v mestu, življenje bo v vsakem oziru bolj živahno. Ne z besedami, ampak z gospodarskim delom se pospešuje napredek. Tudi duševni napredek je odvisen od gospodarskega. Šele človek, ki se vsaj deloma reši najhujših materialnih skrbi, je sposoben za kulturno stremenje in življenje. Povsod po deželi je v petek zmagala klerikalna stranka. Pravijo, da ji je priborila zmago njena «vzorna organizacija». To je samo deloma resnično. Glavni vzrok njenih uspehov je pa beda ljudstva. — Pomanjkanje ne dovoljuje ljudstvu, da bi posvetilo svoje misli kakemu drugemu vprašanju, kakor vsakdanjemu kruhu. V takih razmerah je za fajmostra in za kaplana lahko delo. Ljudje ne morejo misliti, torej jim ne ostane nič drugega, kakor verjeti. To je tudi glavni vzrok, da klerikalci lahko naskakujejo že mesta. Edina uspešna pomoč zoper klerikalno povodenj je socialna demokracija; kajti ona hoče odpraviti gospodarske vzroke klerikalnih zmag. Vsak resničen naprednjak bi moral z veseljem pozdraviti socialno demokracijo. Saj vendar tudi na Slovenskem ni tako napredne struje, kakor je socialno-demokratična. — Smešno je, govoriti, da bi bil soc.-demokratični poslanec osamljen. Neodvisen bi bil; to je prava beseda. Zanj bi bil merodajen samo njegov program in mišljenje njegovih volilcev. Njegovo delo bi pa podpiralo vse organizirano delavstvo, z njegovim glasom bi govorilo tisoč in tisoč glasov, ki bi izvan parlamenta spremljevali njegovo parlamentarno delo. — Idrija kot mestna občina nima želje, ki je ne bi mogel socialno demokratični poslanec pospeševati v soglasju s svojim programom iz vsega srca. Idrija potrebuje boljsh prometnih sredstev, zlasti železnico. Socialna demokracija zahteva načeloma razvoj prometnih sredstev, a za železnico se mora zavzemati že zaradi tega, ker dobi že pri stavbi in pozneje v prometu toliko in toliko pridnih rok dela in zaslužka. Idrija zahteva regulacijo Nikave. Socialistična zahteva! Kajti z ureditvijo voda se prihrani veliko narodno bogastvo in korist je socialna. Idrija hoče, da se podržavi realko. Zahteva se povsem vjena s socialno demokratičnim programom, ki zahteva sploh brezplačen pouk za vse. In tako lahko preiščemo vse znane zahteve idrijske občine; ni je ene, za katero se nebi mogel bojevati socialistični poslanec na temelju svojega programa. Odprimo oči! Odločilni boj bo med klerikalizmom in med socialno-demokracijo. Čim prej pride socialna demokracija do popolne veljave, tem prej bo končan veliki boj z zmago napredka in svobode. Idrijčani! Pokažimo dne 28. svečana, da smo prvi na Kranjskem razumeli zahteve nove dobe! Glasujmo složno za kandidata jugoslovanske socialno demokratične stranke, **Etbina Kristana!**

Gorica. (Volilni boj na Goriskem). Smešnejšega in tako silovito komičnega, kakor je sedanja volilni boj mej meščanskimi stankami na Goriskem, ni zlepa čakati na svetu. — Citajte sledeče: «Soča», glasilo goriških polovičarskih liberalcev, piše v svoji številki z dne 20 t. m. na prvi strani pod rubriko: Volilno gibanje sledeče: **Ako je »kmetiška zveza» resnično zveza kmetiškega stanu, čemu sami «frakarji» kandidirajo: n. pr. dr. Breclj, dr. Pavletič in prof. Berbuč. So li ti kmetje? — Sram ga bodi volilca, koji odda glas tem «frakarjem»!** «Soča», ki to piše proti klerikalnim kandidatom, objavlja na drugi strani ene in iste številke kandidata «agrarcv» in «liberalcev» za splošno kurijo. Kompromisna lista «agrarcv» in «liberalcev» je sledeča; dr. Ernest Dereani, zdravnik v Gorici, dr. Alojzij Franko, odvetnik v Gorici. Alojzij Štrekelj, državni poslanec. Na prvi strani kriče proti «frakarjem»; na drugi strani postajajo kandidate, ki so sami «frakarji». To se pravi, ljudstvo za norca imeti in kdor ima še količkaj resnosti v sebi, kdo še količkaj misli z lastno glavo, bode dal brco za vselej tej meščanski družbi in bo glasoval za kandidate socialnih demokratov.

Maribor. («Prosvetno» klerikalno časopisje.) — Tukajšnji klerikalni list «Slov. Gospodar» je porodil ob novem letu «pankertiče», ki ima naslov «Gospodarske Novice» ter izhaja vsakih 14 dni in sicer kot priloga omenjenemu časniku. List je sicer nepolitičen in služi edinole kmetijstvu, torej bi se imel edino s kmetijstvom baviti. Ker pa je to «prisvojče» klerikalnega kalibra, se kar iz prirojene mu navade semintja zaletava tudi v socialno demokracijo! O, vi nedolžni namestniki božji na zemlji! Zakaj pa upijete, če se vam stopi na rep? Zakaj bljujete lavo umazanih klerikalnih denuncijacij na socialne demokrate, če vas opominjo, da je vera privatna reč? Pustite tako politiko pri miru, služite veri in bogu, nehajte slepariti ljudstvo z verskim fanatizmom in bodite prepričani, da se živ krst ne bo za vas zmenil! — V istem listu se baha poslanec dr. Korošec, kako da se je on v proračunskem odseku močno potegoval za znižanje cene soli, in sicer tako, kot bi vsi ostali poslanci, oz. neklerikalni, bili nasprotniki znižanju cene soli. Prav po prirojeni klerikalni metodi — denuncira! Sicer pa prav ima, naj se le poteguje za znižanje cene soli, saj je klerikalna politika itak dosti neslana! — Nadalje tarna pobožni mož in izliva psovke v «Slov. Gospodarju» na francoskega pravosodnega ministra Brianda, češ, da se je izrekel na nekem zaupnem sestanku za «svobodno ljubezen» in za «zakon na poskušnjo» ter pravi: «To bo prava Sodoma in Gomora!» Ne simpatiziramo z Briandom in ga tudi ne zagovarjamo; vprašamo pa vendar: Kaj pa je v današnjih farovžih? — V tretjem svojem listu, a ta je «Naš Dom», daje ta verni mož svojemu kmečkemu ljudstvu čtivo, ki bo v resnici vernim ovcam v kratkem od velike koristi in ga umno izobrazilo. Mož si izbira najmodernejše novice tega časa, a ena teh je tale: «Boj med petelinom in dihurjem.» — V kurnik duhovnika Lacknerja na Kalvariji pri Kindbergu se je splazil ponoči dihur, da bi si privoščil eno kuro. (Dihur najbrže ni bil klerikalen pristaš, ko ni vedel, da imajo samo duhovniki pravico do živinjanja kur!) Pa napravil je račun brez petelina. Ta se je spustil v boj z dihurjem in je v njem zmagal. Drugo jutro so našli dihurja mrtvega v kurniku. Petelin je bil sicer malo razcafran, pa drugače čisto dober. Hoteli so ga že prodati, ta «hrabri čin» pa mu je zagotovil še obstanek v farovžu! — Kakor je videti, klerikalno časopisje je, kar se prosvete tiče — «najboljše»! Naj se le še kak rdečkar usodi, kaj črhni proti «prosvetnemu» klerikalnemu časopisju, pa ga obesimo kar na vislice! Amen. Citadella.

Mizarji, pozor! Vsakdo, ki namerava zapustiti prostor ali delavnico, da si poišče v kaki drugi delavnici dela, sploh vsak mizar ali delavec pri strojih, ki išče dela, naj se oglasi poprej v društvenem lokalu na Rimski cesti št. 19. Nihče ne išči dela v nobeni delavnici, preden se v društvu ne informira o položaju!

Poslano.

Pozor! Cenjenim obiskovalcem **Pozor!**

doline šentflorjanske

dne 29. februarja v „Narodnem domu“ v Ljubljani uljudno naznanjam, da se bo točilo samo **pristno vino** iz dobro znane kleti g. A. Zajca in sicer po navadnih cenah ter pivo iz pivovarne Žalec in Laški trg. Dolenjski cviček liter po 48 kr., pivo vrček po 12 kr., dobra mrzla in gorka jedila po zmernih cenah kakor bodo razvidne iz cenika na mizah. Vsaka kakršnakoli pritožba naj se mi takoj naznani.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Emil Kržišnik

restavratel „Narodnega doma“.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani, Dvorski trg št. 3

(pod Narodno kavarno).

Od 23. februarja do vštetelega 29. februarja:

Od vrbskega jezera k belo-peškim jezerom.

Zelo zanimivo.

Delavski koledar

je skoro docela razprodan. Kdor ga boče še imeti, naj se z naročitvijo podviza.

Zahvala.

Za veledušen dar v znatnem znesku 55 K 50 vin, čutim se, uslužbencem državne železnice, ki so mi vročili ta znesek za bolnega dijaka Ivana Pregla, primoran se tem potom javno zahvaliti.

Ivan Paušek

železničar v pokoju
in gostilničar.

Vabilo

na

domačo plesno veselico

katera se vrši

v četrtek, dne 27. februarja

v gostilni g. Ivana Pauška
na Martinovi cesti števil. 36.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 30 vin.

K obilni udeležbi vabi najljubšeje

Ivan Paušek

gostilničar.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte „Rdeči Prapor“!

Novo!

Novo!

„Kdo uničuje proizvodnjo v malem?“

Tako je naslov lepi brošure, ki je pravkar izšla v založbi «Napreja» v Idriji kot V. zvezek knjižnice „Napreja“.

„Kdo uničuje proizvodnjo v malem?“

je napisal znani socialistični pisatelj K. Kautsky kot I. del Erfurtskega programa. — Kdor hoče temeljito poznati socialno demokracijo, mora brati Erfurtski program.

„Kdo uničuje proizvodnjo v malem?“

stane 30 vinarjev. Naroča se pri upravi lista «Rdeči Prapor» in «Napreja», kakor tudi v vseh knjigarnah.

Čitajte in širite sledeče knjige in brosure:

H. Kirchsteiger:

„Pod spovednim pečatom“.

I. del velja 2 kroni 60 vinarjev. II. del velja 2 kroni.

A. Kristan:

„Socializem“.

Cena 20 vinarjev.

A. Kristan:

„Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo“.

Cena 10 vinarjev.

K. Marx in Friderik Engels:

„Komunistični manifest“.

Cena 40 vinarjev.

Vse te knjige in brosure se dobe v upravi «Rdečega Praporja» v Ljubljani, «Napreja» v Idriji in v vseh slovenskih knjigarnah v Ljubljani, Trstu, Gorici in Kranju.

Šaljive bazare

kakor tudi vse

slavnostne predmete

dobavlja najceneje

WUNIBALD PLANN

Dunaj, VI/2, Wallgasse 19

(polog Raimundtheater). 17

Razprodaja.

4 pare čevljev za 6 kron.

Po nakupu velike množine čevljev se oddajo čevlji kratak čas po sramotno nizki ceni, 1 par moških in 1 par ženskih čevljev z nabitimi močnimi podplati, nadalje 1 par moških in 1 par ženskih modnih čevljev, vsi 4 pari elegantni, močni za zimo. Velikost po cm. Vsi 4 pari stanejo samo 6 kron. Razpošilja se po povzetju. Zamenja dovoljena. Ako blago ne ugaja, se 2-1 denar vrne.

D. Kessler, Krakov 68/8.

Stanje hranilnih vlog:

24 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

860.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, Prešernove ulice 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev. 26-18

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5% na leto.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 168.

v Ljubljani

priporoča svoje

Telefon št. 168.

izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Telefon št. 157.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

Telefon št. 157.

26-11